

1. Kdaj naj se zatoženca k lokalnemu ogledu (§. 254 kaz. pr. r.) pokliče?
2. Kdaj se sme privatni udeleženec kazenski obravnavi pridružiti (§. 47 kaz. pr. r.)?
3. Načelo, kako naj sodišče razsodi o predlogih, da naj se nove priče povabijo.
4. Presoja zdravniških mnenj po novih zdravnikih (§. 126 kaz. pr. r.).
5. Specijaliziranje glavnega vprašanja (§. 318 kaz. pr. r.).

(Dalje in konec.)

Dne 17. novembra razglasila se je razsodba, s katero je kasacijski dvor ničnosti pritožbo Henry-ja Perreau de Tourville-ja zavrgla ter ga obsodila, da mora povrniti vse stroške, ki so morda nastali vsled ničnosti pritožbe.

Nagibi:

Ničnosti pritožba morala se je zavreči. Kajti po §. 344 kaz. pr. r. ne mogli bi pod št. 3—6 tega paragrafa navedeni razlogi ničnosti, s katerimi se je ugovarjalo, tudi če bi v istini eksistirali, na prid zatoženca veljati, ker se je kasacijski dvor pretehtavši je prepričal, da navedeni pregreški proti obliki v nikakem slučaju niso mogli zatožencu na kvar uplivati na razsodbo. Ako preidemo k posameznim v razpravi ničnosti pritožbe zaznamovanim razlogom, nam ni treba omenjati onega, ki govori o prečitani nekega po državni oblastniji v deseti dan obravnavanja predloženega „Affidavit“-a polkovnika Oury-ja, ker je zagovorništvo pri obravnavi reklo, da tega razloga ničnosti ne trdi več. Kar se tiče ničnosti razloga št. 4 §. 344 kaz. pr. r., postavil se je radi tega, ker zatoženec ni bil navzočen pri ogledu na „Stilfser Joch“-u, katerega je priredilo porotno sodišče, in ker se mu ni naznanil njegov izid, kar zaukazuje §. 250 proti drugačnej ničnosti. Ta akt vršil se je pod imenom ogleda vsled objavljenega sklepa porotnega sodišča le v ta namen, da bi porotnikom bila priložnost dana, da si pridobe jasne pojme o posameznih krajih in njihovih distancah, ter se v drugačnem smislu ni predlagalo, radi česar se tudi ne more govoriti o zapisniku sestavljenem o tem, kak utis da je napravil

ogled na porotnike. Ako se tedaj zatoženec ni poklical k ogledu, ker je bil, kakor se to v sklepu omenja, že prej pri dveh ogledih navzočen (in ker se o tem novem ogledu ni imel kak zapisnik sestaviti), tedaj se ne more tudi ne glede na to, da §. 116 navzočnost zatoženčeveo pri ogledih le takrat zaukazuje, ako je to potrebno, tudi že radi tega ozir jemati na razlog ničnosti št. 4, ker se v odst. 4. §. 344 ne omenja niti §. 116, niti §§. 254 in 315, in jednako tudi v teh paragrafihi ni govorjenja o ničnosti. Ona objava, katera se je o postopanju pri tem ogledu izvršiti mogla, izvršila se je pa sploh tudi vsled obravnavnega zapisnika.

Prehajaje k ostalim na razlog ničnosti št. 5. oprtim razpravam ničnosti pritožbe podpirala se je le-ta najprvo s tem, da se je zavrzel predlog zagovorništva, da naj dr. Grabmayer, kot zastopnik zakonskih Thompsonovih, ki sta se kot civilna stranka kazenski obravnavi pridružila, zapusti zavzeti prostor. Sestra in svak Madelaine Tourville-jeve sta se namreč v teku preiskavanja po tem svojem zastopniku z ulogo na to okrožno sodnijo glede svojih zasobnopравnih zahtevanj kazenskemu obravnavanju pridružila, ker bi se zatoženec v slučaju obsodbe izključiti moral od dedovanja po umorjeni, katero ulogo je svetovalska kamora zavrnila, nadsodnija pa je vsled pritožbe privatnih udeležencev ukazala, da naj se ta oglasba vzprejme ter aktom priloži (kateri ukaz se je s tem utemeljeval, da bi zavrnitev te uloge segala v končno rzsodbo glede naznanjenih zasobnopравnih zahtevanj). V tem, da se je predlog zagovorništva zavrzel, se nikakor ni mogel razvideti razlog ničnosti št. 5 §. 344, ker se more ta na korist zatoženčeveo le takrat rabiti, ako se je z medrazsodbo žalilo pravilo obravnavanja, ki zagovorništvo varuje, mej tem ko tudi ne glede na to, da se je zasobnopравno zahtevanje zavrnilo in v tem oziru trjeni pregrešek proti obliki brezdvomno ni mogel slabo uplivati za zatoženca, in ne glede na to, da se zagovorništvo z zavrnitvijo njegovega predloga ni zabranjevalo, da vse do veljave privede, kar bi zagovarjanje potrebno storilo, hoče zapaziti ono ta škodljivi upliv v tem, da se je vsled tega njemu tako neljubo zaslišanje pričé Clarke-ja izvršilo, mej tem ko se je zaslišanje te pričé, kar je iz aktov razvidno, od državne oblastnije zahtevalo in s privoljenjem zagovorništva izvršilo, ter je poleg tega tudi jasno, da bi bila Thompson tudi v slučaju zavrnitve njenega predloga

odpovedši se pravnej dobroti §. 152 kot priča vse ono izpovedat mogla, kar bi jej bilo moč vsled njene vednosti izpovedati na kvar zatoženčevo, ter se mora še tudi pomisliti, da je predsednik, ko je hotel dr. Grabmayer po sklepu dokaznega obravnavanja vprašanje o krivdi razpravljati, to prepovedal, kar se razvida iz obravnavnega zapisnika. Razlog ničnosti št. 5 trdil se je nadalje tudi radi tega, ker se na uloge pri svetovalni kamori uložene ni oziralo, kojih predmet so bila deloma opirajoča se na zatožbo, deloma samostojna povabila prič k glavni obravnavi, katerih izpovedbe so bile le v prečitanje namenjene, ali pa bi se bile morale še le zabeležiti. Razprava ničnosti pritožbe navedla je glede teh prič primeroma le tri, in ne more kasacijski dvor glede drugih prič uvideti onega določenega zaznamovanja, katerega zahteva §. 285 kaz. pr. r., ako naj se na pritožbo ozir jemlje, ker bi glede onih vsled tega izpuščenja ne bilo jasno, koliko da je opustitev povabila v smislu zagovorništva slabo uplivala, ter kasacijski dvor v tem, da one tri v razpravi navedene priče ni zaslišal in jih povabil, ni mogel uvesti niti kake žaljitve tega ali onega pravila obravnavanja, niti prestopka proti obliki, kar bi moglo za zatoženca slabo uplivati. Natanjčnejega pretehtovanja pa je vredna na podlagi ničnosti razloga št. 5 trjena pritožba zaradi opuščene povabila in prevzema mnenj doktorjev Bratenberga in Bauer-ja, o katerih se je pri glavni obravnavi predlagalo, da naj se kot zvedenca zaslišita mesto sodnijskih zdravnikov Profanter-ja in Zallinger-ja. Ta pritožba utrdevala se je v dveh ozirih. Že v ulogi na svetovalno zbornico se je zahtevalo, da se kot zvedenca povabita, in se je to zavrnjeno zahtevanje pri glavni obravnavi kot predlog s tem utemeljevalo, da bodeta ta dva zdravnika dokazala bistveno zmoto v mnenji, katero sta Profanter in Zallinger v preiskavnem obravnavanju oddala, kateri predlog se je radi tega odbil, ker ste njujini povedbi gotovi ter si ne nasprotujete, subarbitriranje samih ob sebi ne nasprotovajočih se mnenj dveh zdravnikov po dveh novih zdravnikih sploh ni dovoljeno, tedaj toliko manj, ako bi ta dva, kakor to v predležečem slučaju, svojih mnenj ne mogla utemeljevati na avtopsijo, ker še na mestu nista bila. Ta medrazsodba se v razpravi ničnosti pritožbe zaradi tega napada, ker bi se moralo tudi radi tega ozir jemati na predlog, da se bocenska sodnijska zdravnika pred izključita, predno oddasta svoje

mnenje v glavni obravnavi, ker je bilo nujino v preiskovalni obravnavi oddano mnenje v nasprotju s prvim mnenjem sodnijskih zdravnikov Zimmerman-ja in Flore. Kar se pa tega prvega predloga zadeva, da naj se k glavni obravnavi pokličeta in zaslišita doktorja Breitenberg in Bauer mesto bocenskih sodnijskih zdravnikov, ni bilo nikacega povoda v smislu §§. 125 in 126, kajti v preiskavni obravnavi sprejeto soglasno mnenje doktorjev Profanter-ja in Zallinger-ja ni bilo niti nejasno, niti negotovo, niti v protislovji samo s seboj ali z drugimi dognanimi istinitostimi, kakor v njih tudi ni bilo sklepov, ki bi iz premis ne bili pravilno sledili, ter se mora opomniti, da v razpravi ničnosti pritožbe omenjeni eksposé št. 72 ne more predmet razgovora biti, ker se pri glavni obravnavi ni niti prečital, niti se o tem ni kak predlog stavil. Okolščina pa, da sta dr. Zimmerman in dr. Flora, katera sta po ogledu na mestu dne 17. junija in po prečitani sestavljenega zapisnika tega kot pravilno sestavljenega potrdila, tedaj potrdila, da je človek primoran k mnenju, da je nesrečnico nekdo raz ceste pahnil, čez kamenje do pečine vlekel in čez precipis vrigel, po ogledu dne 23. julija na mestu med tem po Tourville-ji trjenega prejšnjega prvega prepada dvomila, ali se je na tem mestu umor ali samumor učinil, radi tega ni bila sposobna, da bi se mnenje bocenskih sodnijskih zdravnikov za neodločilno smatralo, ker Zimmerman in Flora nista samo po razglasenji tega mnenja v preiskavni obravnavi svoje izraženo dvomenje nazaj vzela ter izrekla, da se hočeta onemu pridružiti, temveč tudi pri glavni obravnavi, predno sta se Profanter in Zallinger zaslišala, to izražanje ponovila ter razjasnila, da se jima je iz subjektivnih in ne objektivnih razlogov verjetna dozdevala obdolženega odgovornost kot dokazana s tem, ker so se na mestu po njem navedenega prvega prepada njegove stvari najdle, ter da morata svojo subjektivno sodbo nazaj vzeti, ker je objektivno izključen vsak samumor. Trditev zagovorništva, da je mnenje bocenskih sodnijskih zdravnikov moglo imeti le znajdbo o razparanji za predmet in za podlago, ni mogla veljati, kakor tudi ne iz tega sklepane izpeljave, ker je bil tudi nalog sodnijskih zdravnikov, da se o tem izrečejo, ali je mogla nesrečnica vkljub izgubi krvi priti iz lastnih moči do onega mesta, na katerem so jo pozneje našli. Kar se slednjič tiče trjenega razloga ničnosti št. 6 §. 344, kateri naj bi v tem obstajal, da v glavnem vprašanji

ni vsega obseženega, kar zaukazuje §. 318 kaz. pr. r., ker so se posebne okoliščine čina prezrle in se vanj le za kvalifikacijo hudodelstva potrebni zakoniti znaki splošno vzprejeli, mora se pripoznati, da so se izvzemši pridejane okoliščine čina po kraji, času in predmetu vzprejeli v glavno vprašanje le zakoniti znaki čina, posebne okoliščine pa, ki kaznjivo postopanje individualizirajo, da so se izpustile. Toda pomisliti se mora, da se morajo po §. 323 porotnikom tako vprašanja staviti, da so zatožbi primerna, in da bi bilo proti smislu zakona, ako bi se v slučajih, v katerih se postopanje pri izvršitvi čina ni moglo določiti iz neposrednega opaženja in se je vspeh, ne da bi na kvalifikacijo onega uplival, na različne načine prouzročiti mogel, to postopanje v vprašanji specializiralo, kakor bi iz sklepov sledilo, ki bi ne mogli vsacega koj prepričati, mesto da se pri onem ostane, kar zadeva določitev kvalifikacije in vprašanja o krivdi, ker bi vzprejem takih posredno konstatiranih istinitih okoliščin, ako bi bili neodločilni za sežaj izreka porotnikov, oddanje verdikta le motil in obteževal. Glede na to uvaževanje se nikakor ni moglo uvideti, da je v predležem slučaju razlog ničnosti to, ker se v glavnem vprašanji ni individualiziralo postopanje. Nikakor pa bi ne moglo to splošno formuliranje vprašanja slabo uplivati za zatoženca, ker za kvalifikacijo čina in za vprašanje o krivdi je popolnoma neodločilno, na kak način da je Tourville svoji soprogi z namenom, da jo usmrti, one poškodbe prizadejal, ki so med vlačanjem njenega trupla od mesta pod tako imovanim sedežem do one pečine, raz katere je bilo v prepad vrženo, vsled zgube premnoge krvi in pretresa možgan smrt prouzročile, ali se je namreč to, kakor so sodnijski zdravniki potrdili, da si ne morejo drugače misliti, s sunkom raz ceste in koj potem s težkimi udarci zadaj na glavo izvršenimi z robato pripravo, ali pa na kak drug način namen izvršil, kojega cilj je bila smrt, mej tem ko jo je od prvega do drugega kraja vlekel, splošna sestava glavnega vprašanja je toliko manj slabo uplivati mogla, ker se je vendar s porotniki na mestu čina ogled vršil, pri katerem so si veliko bolj natanjčnejše mnenje o istinitem postopanju pridobiti mogli, kakor bi se to s specializiranjem v glavnem vprašanji zgoditi moglo, in ker se ne more misliti, da bi bil verdikt onih drugačen, ko bi se bil v glavno vprašanje posebna okoliščina vzprejela, da

je zatoženec na silovit način ona poškodovanja svoji soprogi prizadejal, katera so vsled prevelike zgube krvi njeno smrt prouzročiti morala. Zavrnitev ničnosti pritožbe prouzročuje, da mora uložitelj ničnosti pritožbe vse stroške tega pravnega sredstva trpeti.

O odškodni dolžnosti države.

Nasproti nedolžnim zasačencem in obsojencem govoril je dne 9. novembra t. l. v Lipsiji jako zanimivo odvetnik Stenglein. Po zgodovinskem razmotanji vsega vprašanja izrekel se je z vso odločnostjo zato, da je pravna dolžnost državi, da nedolžne zasačence in obsojence primerno odškoduje. Kakor se predolg preiskovalen zapor odračuni od pripoznane zaporne kazni, kakor država eksproprijiranemu polno odškodnino plača, sodnijsko pričo za zamudo časa odškoduje, pri puntu nastalo škodo povrne: ravno tako se mora tudi za nedolžni zapor odškodovati, katerega je naložila posameznemu državniku. Če država od posameznega državljana kaj zahteva, nastane za-njo odškodna dolžnost. Ako tedaj država od posameznega zaradi kake sumnje, da je zvršil ta ali oni kaznjivi čin, zahteva, da se svoji prostosti odpove, je to največje zahtevanje, in v takem slučaju je na vsak način opravičeno, da svoje prostosti oropani, kakor hitro se nekrivega skaže, zahteva od države popolno odškodovanje škode, katero trpel je vsled zopora (bodisi preiskovalnega ali pa vsled obsojenja). Z jako izvrstnimi besedami obrne se govornik proti različnim ugovorom, kateri se terjatvi za odškodno dolžnost države proti stavijo. Tukaj se Stenglein odločno izreka proti posredovalnemu mnenju, katero je pred kratkim generalnega štaba odvetnik dr. Schwarze v posebni brošuri tako predrugačil, da se more v posebnih slučajih odškodovanje dovoliti le, ker je tako prav. Temu nasproti naglaša Stenglein pravno dolžnost države ter kaže po vsej pravici na to, da država ne more tega ali onega storiti, kar se spodobi ali kar je prav, — na stroške davkoplachevalcev. Ako se ugovarja, da v zasačenju kakega močno sumnega, ki se je po zakonitih naredbah izvršilo, ni ničesar protizakonitega, akoravno se je pozneje njegova nedolžnost skazala, mora se na to odgovarjati, da imamo tu vendar le opraviti z